

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
website: delfland.knnv.nl
twitter: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
instagram: NatuurlijkDelfland
Youtube: [klik hier](#)

Natuurlijk Delfland

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

31 maart 2023

SPEURTOCHT BOMEN ONTDEKKEN

MET DEZE SPEURTOCHT ONTDEK JE DIVERSE BOMEN IN HET ABTSWOUDSE BOS MIDDEN IN DELFT

1. Opdrachten tijdens de speurtocht

1. Zoek de dikste boom, kan je met je armen om de stam?
2. Hoe ruikt en voelt het hout van een omgevallen boom?
3. Zie je vogels in een boom?
4. Als je stil bent wat hoor je dan? hoor je verschillende vogels?
5. Zijn er bomen met besjes?
6. Zijn er bomen met bloemen?
7. Hoe voelt de schors van verschillende bomen?
8. Zoek een boom met mos er op en voel en ruik er aan.
9. Zoek het kleinste boomblad.
10. Zoek het grootste boomblad.
11. Zoek zoveel mogelijk verschillende bladeren, vergelijk hoe ze voelen.
12. Zoek bladeren met verschillende kleuren.
13. Zoek een boom waarvan je de wortels boven de grond kan zien.
14. Zoek een vogelnestje in een boom.
15. Zoek een boom die je mooi of bijzonder vindt, sla je armen er om heen, voel je iets?
16. Zoek een plek die je leuk, mooi of prettig vindt, ga er staan en doe alsof je een boom bent, stel je voor dat er wortels aan je voeten de grond in gaan, strek je armen omhoog en stel je voor dat het takken met bladeren zijn.

De beschrijving bestaat uit drie delen:

1. Opdrachten tijdens de speurtocht
2. De wandeling
3. Bladeren van bomen

Let op voor brandnetels en berenklauw
Als je blaadjes verzamelt haal ze voorzichtig van de boom en breek geen takken af.

2. Wandeling Abtswoudse Bos Midden

Startpunt: hoek Uiverstraat en Alkstraat in Delft

Loop het grindpad op

1. Zoek de twee voederhuisjes en de nestkast aan de bomen

Steek het fietspad over

2. Zoek de boom die omgevallen is zodat je de wortels kan zien die normaal onder de grond zitten

Ga langs de twee huizen aan je rechterhand.

Ga de brug over.

Houd het grindpad links aan

3. Zoek de dikste boom tijdens de speurtocht en kijk of je er met je armen omheen kan.

4. Zoek bomen met mos.

Voel en ruik eens aan het mos

5. Zoek de stapel omgezaagde boomstammen die op de grond liggen aan de linkerkant van het pad.

Beantwoord de volgende vragen.

Hoeveel zijn het er?

Hoe ruiken en voelen ze?

Zie je beestjes in het hout?

6. Zie je ook afgebroken bomen?

7 Zoek de stronken van afgezaagde bomen, hoe zien ze er uit?

8. Zoek de hut die tussen de bomen gebouwd is

9. Zoek een boom waarvan de stam vlak boven de grond in tweeën splitst aan de rechterkant van het pad

Houd bij de T splitsing rechts aan.

Volgende T splitsing is een zandpad, houd links aan.

Je loopt langs een weiland en twee boerderijen aan de linkerkant.

Er staan bomen naast de boerderij.

Het zijn speciale wilgen, knotwilgen.

10. Zie je het andere soort wilgen aan de linkerkant van het pad staan ?Lijken de bladeren op elkaar?

Het zandpad buigt af naar links.

9 Zie een ander soort wilgen een stukje verderop, die hun takken laten hangen? Dit zijn treurwilgen

Verlaat het zandpad en ga naar links het grindpad op.

Blijf even staan bij het voetgangersbord.

10 Zie je de hele hoge bomen?

Wees stil, misschien hoor je ze ruisen in de wind. Het zijn populieren.

11 Zoek de bomen aan de linkerzijde van het pad met een lichte schors met donkere vlekken. Het zijn berken

**Als je doorloopt kan je in het winter het water zien, anders zie je riet.
Ga naar rechts over een houten vlonder en loop daarna over een brug.**

12 Langs dit pad staan veel dezelfde bomen. Het zijn eiken.
Herken je het blad?
Zie je al eikels?

**Als je het pad volgt zie je weer een brug rechts, maar je gaat naar links.
Loop langs de picknicktafel en brug aan je linker hand.
Loop de helling recht voor je op over het gras.
Boven volg je het pad naar links.**

13 Kijk of je hier bladeren zit die je al eerder gezien hebt.

14 Zoek de plek tussen de struiken aan de rechterkant waar je er tussen kan kruipen en de struiken een soort dak boven je hoofd vormen.

15 Weet je een liedje over bomen? Zing het samen.

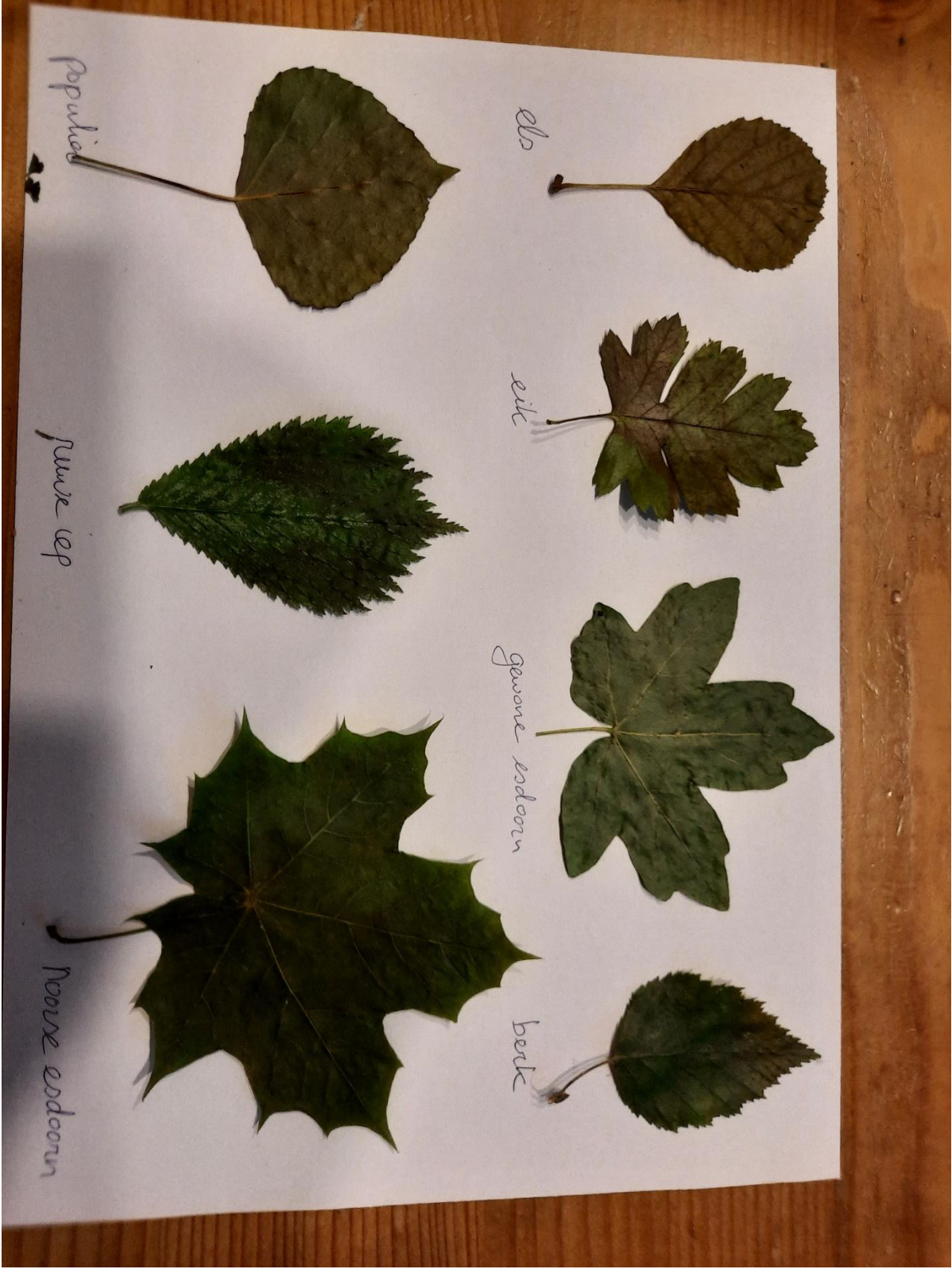
**Neem de eerste afslag naar rechts.
Het pad gaat naar beneden.
Je komt bij riet.
Je gaat weer een stukje omhoog.
Al snel gaat het pad weer naar beneden.
Het komt uit op een grindpad.
Schuin links voor je zie je een bruggetje.**

16 Zie je de bomen met zilvergrijze bladeren die een stukje terug naar rechts langs het pad staan?
De bladeren hebben een zachte achterkant, voel maar.
Herken je het blad van de afbeelding?
Het is een witte abeel.

**Je loopt weer terug richting de brug.
Na de brug sla je direct linksaf.
Neem het eerste pad rechts, dit is het pad waar je eerder was met de hut en boomstammen.
Volg het pad, over de brug, langs de huizen.
Houd links aan.
Steek fietspad over, volg het pad en je bent weer terug bij de Alkstraat.**

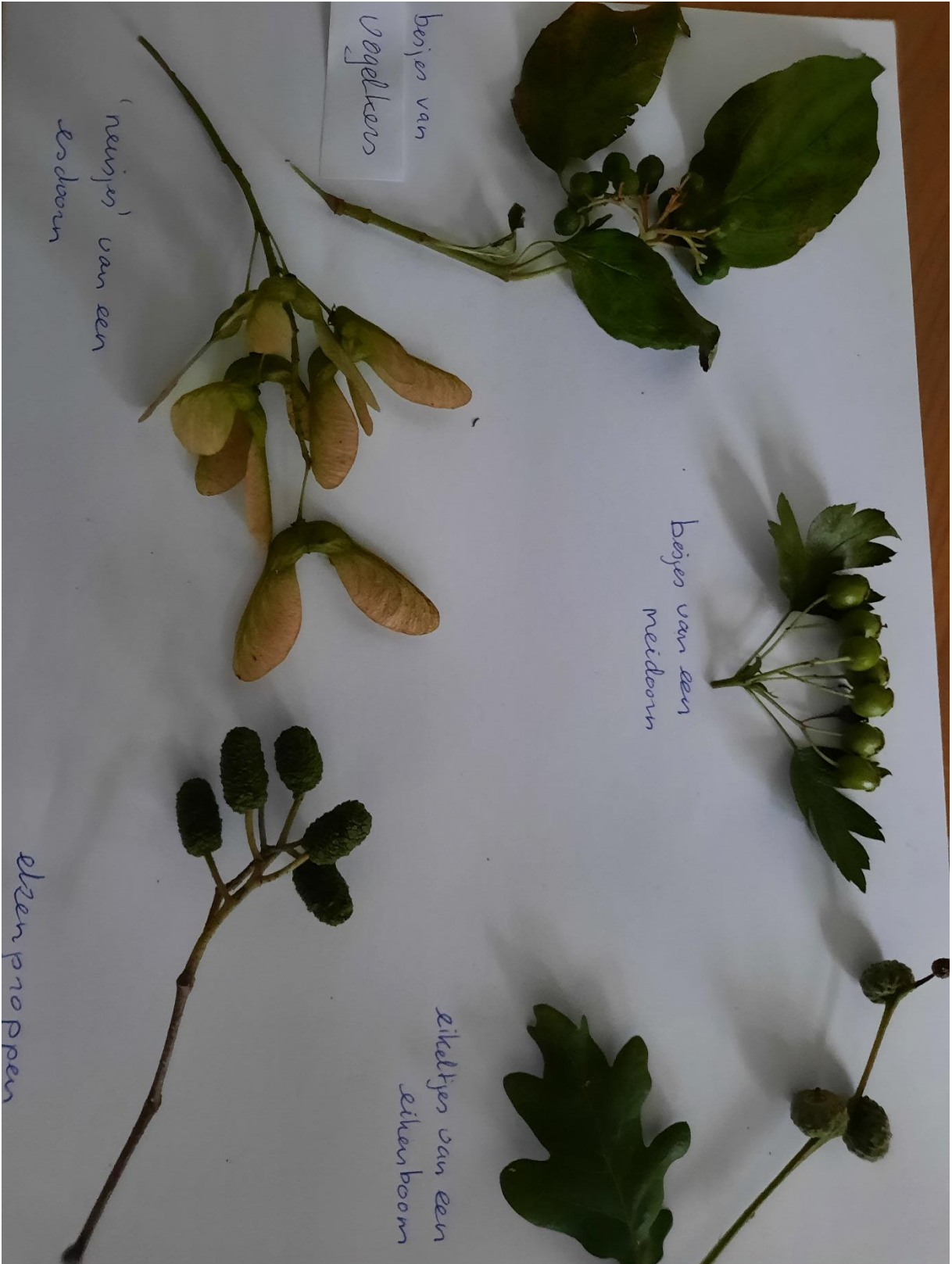
Bladeren van bomen

Met de volgende foto's kan je bomen herkennen

Antwoorden

1. Je ziet cirkels in het hout, een heleboel in elkaar, dat noem je de jaarringen van een boom.
2. Aan de jaarringen kan je zien hoe oud een boom is, elk jaar maakt een boom een jaarring als hij groeit. Als een jaarring dik is, is de boom dat jaar veel gegroeid. Soms groeit een boom aan een kant meer en is de jaarring niet helemaal rond.
3. Je kan er van uit gaan dat in de meeste gevallen de wortels van een boom net zo uitgebreid zijn als de takken, dus een grote boom met veel takken heeft ook veel wortels die de grond in gaan. Dat is ook nodig anders zou een boom omvallen.
4. Bomen brengen nieuwe zuurstof in de lucht, zuurstof die wij mensen nodig hebben om te ademen en om te leven. Bomen gebruiken een afvalstof nl CO₂, kooldioxide, om die zuurstof te maken. Mensen ademen CO₂ uit maar auto's en fabrieken maken ook CO₂. Bomen zijn een woonplaats voor allerlei dieren, vogels, eekhoortjes, insecten. Bomen zorgen voor afkoeling en schaduw als het heet is. De wortels van bomen houden de grond vast zodat die niet wegspoelt als het regent. Bomen produceren hout waar we bv meubels van maken.
5. Loofbomen dat wil zeggen bomen met bladeren, bv eiken en berkenbomen, bladeren die er in de winter afvallen en naaldbomen, bv dennenbomen, met naalden die er in de winter aanblijven.
6. Eik, beuk, berk, hazelaar, els, populier, wilg, plantaan.
7. Eikel, kastanje, beukenoot.
8. Aan de vorm van het blad kan je een boom herkennen.
9. Aan de vorm van de stam en de takken kan je aan een kale boom ook zien wat voor boom het is.
10. Mos groeit het makkelijkste aan de noordkant van een boom, mos heeft nl vocht en koelte nodig om goed te kunnen groeien.
11. Alle soorten vogels maken nesten in bomen of zoeken er een schuilplek. De specht hakt met zijn snavel een nest in de boom. Ook een eekhoorn maakt een nest in de boom. Een eekhoorn eet zaden beukenootjes, tamme kastanjes. Een heleboel insecten leven in bomen, ze eten bladeren of zaden van bomen bv rupsen, kevers. Vogels op hun beurt eten weer insecten.
12. De hoogste boom ter wereld staat in Amerika en is 115 meter hoog, de hoogste boom in Nederland is 50 meter hoog.
13. De dikste boom ter wereld heeft een omtrek van 36 meter, de dikste boom in Nederland is 8,5 meter.
14. De oudste boom ter wereld is 4.845 jaar oud, zo oud worden bomen in Nederland niet, de oudste boom in Nederland is 632 jaar.

En de oudste boom in Delft?

15. In een boom kunnen wel 1.000 verschillende soorten dieren leven, ook heel veel soorten insecten.

Wij hopen dat je deze wandeling met plezier hebt gedaan.

Graag ontvangen wij een reactie van je
Stuur deze op naar natuurlijkdelfland@knnv.nl
Je mag ook foto's opsturen

Wat is en doet Natuurlijk Delfland?

Natuurlijk Delfland staat voor een natuurlijke leefomgeving. Een vereniging waarvan de leden actief bezig zijn met natuuronderzoek, onze passie voor de natuur delen (natuureducatie) en de natuur beschermen via excursies, lezingen, cursussen, inventarisaties, advisering en natuurbeheer. De activiteiten zijn in drie categorieën te verdelen: voor de gezelligheid, voor mensen die meer willen weten en voor specialisten. Dit alles rond onderwerpen van de natuur bij ons in de buurt.

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk, Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland. Ook beheert Natuurlijk Delfland het Melarium, het centrum voor natuur, bijen en kunst. Meer informatie is te vinden op de website: <https://delfland.knnv.nl/>.

Natuurlijk Delfland is een afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV), een werkgroep van Duinbehoud en van de volgende landelijke soortenorganisaties de Zoogdiervereniging, Ravon, Floron en de Mycologische Vereniging.

Wij sturen je graag het bos in.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen en te beschermen. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.

Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl

